

Hvem gjør hva i barnehagen?

Bare en tredel av ansatte i norske barnehager er utdannet barnehagelærer. De bruker nesten 40 prosent av tiden til andre ting enn samvær med barna.

MAGASINARTIKKEL | SIST ENDRET: 28.02.2015

Barnehagelærerne bruker 20 prosent av tiden sin til administrasjon, planleggingsarbeid og dokumentasjon. 17 prosent av tiden bruker de til praktiske oppgaver der barna ikke er involvert.

Assistentene bruker i overkant av 80 prosent av tiden sammen med barna. Det er altså de som har minst formell kompetanse som bruker mest tid med barna.

Dette viser en surveyundersøkelse som involverer 998 barnehagelærere og 1357 assistenter i et tilfeldig utvalg norske barnehager.

Likhetstankegangen står sterkt

– Likhetstankegangen står sterkt i norske barnehager. Det ser ut til å være en selvfølge at de som har barnehagelærerutdanning, deltar i det praktiske arbeidet på lik linje med assistentene, forteller Gerd Sylvi Steinnes.

Hun er forsker ved Høgskolen i Volda og har sammen med sin kollega Peder Haug undersøkt sammensetningen av personale og arbeidsdeling i 590 norske barnehager. Hvem gjør hva? Og hvordan vurderer de sin egen og hverandres kompetanse?

Assistentene bruker i overkant av 80 PROSENT av tiden sammen med barna.

Mener alle er like kvalifisert

Barnehagelærerne i undersøkelsen mener at assistentene er like kvalifiserte som dem selv til å være involvert i barns lek. Foreldresamarbeid, skoleforberedende aktiviteter, for eksempel ledelse av 5-årsklubben og spesialpedagogisk arbeid, er de eneste områdene hvor barnehagelærerne mener de er mer kvalifiserte enn assistentene. Bortsett fra disse områdene, mener altså barnehagelærerne at begge gruppene er like kvalifiserte til å utføre det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

– Dette er litt overraskende. Man kunne tro at barnehagelærere var opptatt av å synliggjøre sin egen pedagogiske kompetanse, slik at den kunne skape et godt grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Lek er for eksempel sterkt vektlagt i utdanningen, sier forskeren.

Steinnes mener det er mulig å tenke seg at arbeidsoppgavene i barnehagen ble fordelt annerledes. For eksempel at assistentene tar en større del av det praktiske arbeidet, og at barnehagelærerne får mer tid til det pedagogiske arbeidet. Nå bruker de to gruppene like mye tid på praktiske gjøremål, noe som bidrar til at barnehagelærerne er mindre sammen med barna enn de kunne ha vært.

Barnehagelæreren bruker 20 PROSENT av tiden sin til administrasjon, planleggingsarbeid og dokumentasjon, og 17 PROSENT til praktiske oppgaver.

Krevende å være i mindretall

Bare 32 prosent av personalet i norske barnehager har barnehagelærerutdanning. Dette er lite i forhold til andre land vi kan sammenlikne oss med, forteller Steinnes. Og mye tyder på at det er begrenset hva barnehagelærere kan få til av pedagogisk arbeid i barnehagene, når de er så få.

– Det ser ut til å være et krevende prosjekt for barnehagelærere både å være i samspill med barna og

samtidig veilede to tredeler av personalet, sier Steinnes.

32 prosent av personalet i norske barnehager har barnehagelærerutdanning.

Er kunnskap til støtte?

I intervju med nyutdannede barnehagelærere forteller de at det er utfordrende å skulle veilede en stor gruppe ansatte som mangler barnefaglig utdanning, men som har lang erfaring fra arbeid med barn.

– Noen vi har intervjuet, sier at de er tilbakeholdne med å veilede, fordi de er redd det kan bli oppfattet som kritikk.

– Om en nyutdannet barnehagelærer skal fortelle en fembarnsmor som har jobbet lenge i barnehage, at hun kan gjøre noe på en annen måte, sier det seg selv at det kan oppleves vanskelig. «Det føles som å stikke en kniv inn i selvtilliten hennes» beskrev en av dem i undersøkelsen det som. Forskerne spør seg: Er dagens utdanning i tilstrekkelig grad til støtte for barnehagelæreren i barnehagens hverdag?

Flere må få formell kompetanse

For å bedre vilkårene for barnehagelærere i norske barnehager må man lykkes med å få flere av dem inn i barnehagene, mener Steinnes. I tillegg må man satse enda sterkere på en generell kompetanseheving i personalgruppa, også blant assistentene.

– Barnehagelærere alene kan ikke ha ansvaret for å heve kompetansen i hele barnehagen. Det er en umulig oppgave.

Skrevet av Siw Ellen Jakobsen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet

Kilde

Steinnes, G.S. & Haug, P. (2013):
Consequences of staff composition in Norwegian kindergarten.
Nordic Early Childhood Education Research Journal, 6 (13), 1-13.

Denne artikkelen er fra 2015